

คู่มือผู้เล่าเรื่อง

ทัศนารัศมย์

ฉบับสายน้ำผู้สรรค์สร้าง

คู่มือผู้เล่าเรื่องถ้ำธารน้ำลอด ฉบับสายน้ำผู้สรรค์สร้าง

อธิบดีกรมทรัพยากรธรณี : นายสมหมาย เตชวาล

ผู้อำนวยการกองธรณีวิทยา : นายสุรัชย์ ศิริพงษ์เสถียร

ที่ปรึกษา : นายสมศักดิ์ วิฒนปฤดา

(ผู้อำนวยการสำนักงานทรัพยากรธรณี เขต 4)

นายชัยพร ศิริพรไพบูลย์

(ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านการบริหารจัดการแหล่งอนุรักษ์ธรณีวิทยา)

นายบรรณรัตน์ บุญกันภัย

(ผู้อำนวยการส่วนบริหารจัดการธรณีวิทยา)

พิมพ์ครั้งที่ 1 จำนวน 300 เล่ม, กันยายน 2564

จัดพิมพ์โดย กองธรณีวิทยา กรมทรัพยากรธรณี

75/10 ถนนพระรามที่ 6 เขตราชเทวี กรุงเทพมหานคร 10400

ข้อมูลทางบรรณานุกรม กรมทรัพยากรธรณี, 2564

คู่มือผู้เล่าเรื่องถ้ำธารน้ำลอด ฉบับสายน้ำผู้สรรค์สร้าง 30 หน้า

1. ธรณีวิทยา

2. ถ้ำ

พิมพ์ที่ : บริษัท จงโต มีเดีย ครีเอชั่น จำกัด

เอกสารฉบับนี้เป็นลิขสิทธิ์ของ

กรมทรัพยากรธรณี

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

คู่มือผู้เล่าเรื่อง “ถ้ำธารน้ำลอด” ฉบับสายน้ำผู้สรรค์สร้าง
นับเป็นคู่มือที่เล่าเรื่องราวเกี่ยวกับถ้ำอีกหนึ่งเรื่อง
ที่จัดทำกันมาอย่างต่อเนื่อง
คู่มือฉบับนี้คือเครื่องมือที่จะพาท่านไปสู่จักกับความลึกลับภายในถ้ำ
การเกิดถ้ำ ประติมากรรมภายในถ้ำอันหลากหลาย
ที่ท่านยังไม่เคยได้สัมผัส ซึ่ง ณ ปัจจุบันนี้
ถ้ำก็เป็นอีกหนึ่งแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่กำลังได้รับความนิยม

ระบบถ้ำธารน้ำลอด

คำนำ

ทรัพยากรธรรมชาติมีหลากหลายประเภท มีความสำคัญต่อการดำรงคงอยู่ของทุกชีวิตบนโลก และจำเป็นต่อการดำเนินชีวิตของมนุษย์ เพื่อให้การใช้ประโยชน์ทรัพยากรธรรมชาติมีความยั่งยืนและได้ประโยชน์สูงสุด จึงต้องมีวิธีอนุรักษ์ตลอดจนบูรณะฟื้นฟูดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติให้ถูกต้องตามศักยภาพ โดยเฉพาะทรัพยากรประเภทถ้ำที่มีความอ่อนไหว เปราะบางต่อการเปลี่ยนแปลงทั้งจากสภาพต้นกำเนิด เช่น ชนิดหิน โครงสร้าง สสารละลายที่เป็นต้นกำเนิด และสภาวะจากภายนอก เช่น การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

การถ่ายทอดองค์ความรู้เพื่อการอนุรักษ์คุ้มครองถ้ำมีการดำเนินการโดยกรมทรัพยากรธรณีมาโดยตลอดในงบประมาณ พ.ศ.2564 ดำเนินการในพื้นที่ 3 ระบบถ้ำ ได้แก่ ระบบถ้ำในเขตอุทยานแห่งชาติดอยภูคา จังหวัดน่าน ระบบถ้ำป่าภูหารีย์ จังหวัดอุบลราชธานี และระบบถ้ำธารน้ำลอด จังหวัดชุมพร โดยได้จัดทำคู่มือผู้เล่าเรื่องของแต่ละระบบถ้ำเพื่อเป็นแนวทางและสื่อสารข้อมูลความสำคัญตลอดจนวิธีปฏิบัติที่ถูกต้องแก่นักท่องเที่ยว มัคคุเทศก์ ตลอดจนประชาชนทั่วไป

กรมทรัพยากรธรณีหวังเป็นอย่างยิ่งว่าคู่มือผู้เล่าเรื่องฉบับนี้จะเป็นประโยชน์ตลอดจนเป็นแนวทางและวิธีปฏิบัติที่ทำให้ทรัพยากรธรรมชาติประเภทถ้ำมีการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์โดยมีจิตสำนึกในการหวงแหน ปกป้องรักษาให้ทรัพยากรธรรมชาติประเภทถ้ำคงอยู่เป็นมรดกให้กับคนในรุ่นต่อไป

นายสมหมาย เตชวาล

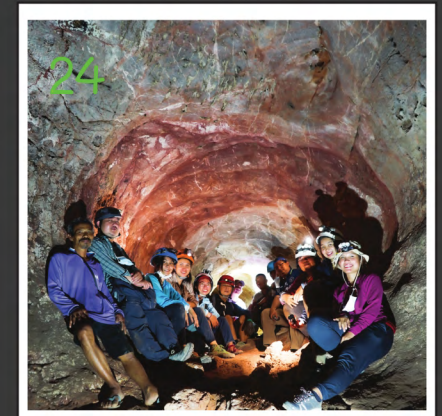
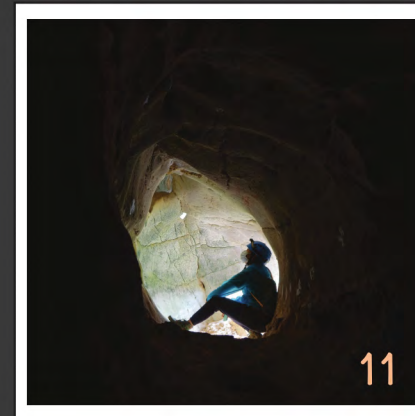
อธิบดีกรมทรัพยากรธรณี

CONTENT

สารบัญ

ประวัติถ้ำ	7
การกำเนิดถ้ำ	8
ภาพตัดขวางถ้ำธารน้ำลอด	10
ประติมากรรมถ้ำ	11
ซากดึกดำบรรพ์ภายในถ้ำ	15

บทนำ	1
เส้นทางสู่ถ้ำธารน้ำลอด	2
แผนที่ธรณีวิทยา	3
มาทำความรู้จักกับถ้ำธารน้ำลอด	5

สิ่งมีชีวิตภายในถ้ำ	18
แหล่งท่องเที่ยว	19
16 ข้อปฏิบัติรู้ไว้ก่อนเข้าถ้ำ	22
ข้อควรระวังภายในถ้ำ	23
เอกสารอ้างอิง	24

บทนำ

ถ้ำธารน้ำลอด หรือที่เรียกกันว่า ถ้ำน้ำลอด หรือ ถ้ำน้ำลอดใหญ่ ตั้งอยู่ในเขตป่าสงวนแห่งชาติป่าทุ่งระยะและป่านาสัก อยู่ในเขตท้องที่อำเภอสิริ จังหวัดชุมพร มีพื้นที่ติดต่อกัน 3 ตำบล คือตำบลนาสัก ตำบลเขาทะเล และตำบลทุ่งระยะ เป็นถ้ำน้ำ โดยปากถ้ำทางน้ำไหลเข้าจะอยู่ที่ตำบลเขาทะเล (ฝั่งเขาด้านตะวันตก) และน้ำไหลออกที่ตำบลนาสักและตำบลทุ่งระยะ (ฝั่งเขาด้านตะวันออก)

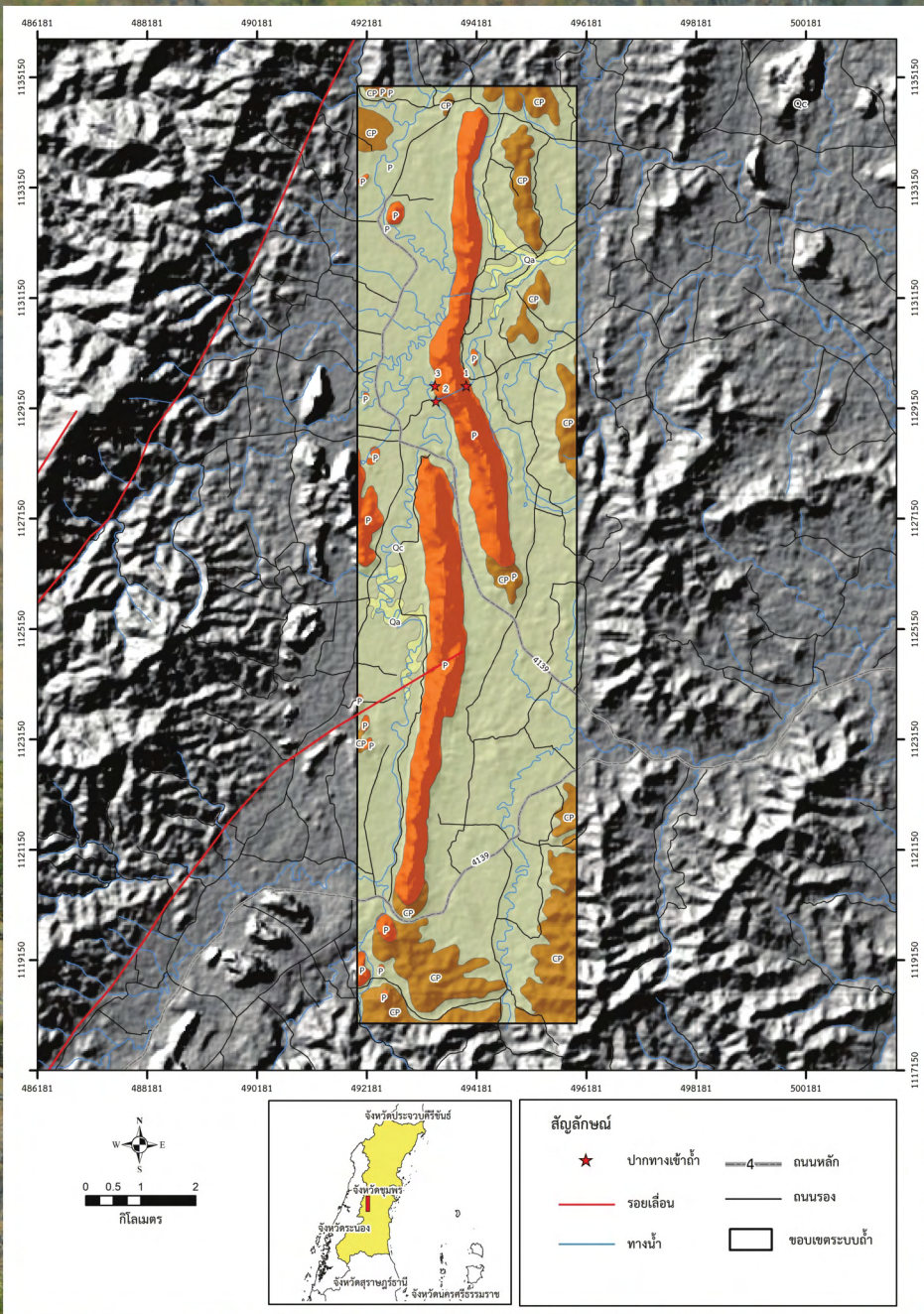
อยู่ใน ภูมิประเทศที่เรียกว่า ภูมิประเทศแบบคาสต์ (Karst Topography) หรือภูมิประเทศภูเขาหินปูนที่แสดงลักษณะภูเขาที่มียอดแหลมสูงต่ำ ตะปุ่มตะป่ำและเป็นแนวยาวเห็นเด่นชัด ภายในถ้ำพบห้องโถงที่กว้าง และแยกย่อยได้หลายโถง ในบางบริเวณพบประติมากรรมถ้ำที่สวยงาม เหตุที่เรียกว่าถ้ำน้ำลอด เนื่องจากมีน้ำไหลผ่านภายในถ้ำตลอดทั้งปี

เส้นทางสู่ถ้ำธารน้ำลอด

แผนที่ธรณีวิทยาบริเวณถ้ำธารน้ำลอด อำเภอเสวี จังหวัดชุมพร

แผนที่ธรณีวิทยาบริเวณถ้ำธารน้ำลอด อำเภอเสวี จังหวัดชุมพร

คำอธิบาย EXPLANATION

ตะกอน หินชั้น SEDIMENT, SEDIMENTARY ROCK	ชื่อหมวดหิน/กลุ่มหิน FORMATION/GROUP	ยุค PERIOD
<p>Qa ตะกอนน้ำพา : กรวด ทราย ทรายแป้ง และดินเหนียว</p> <p>Qc ตะกอนเศษหินเชิงเขา และตะกอนผูกพันอยู่กับที่ : เศษหิน ประกอบด้วย หินควอร์ตไซต์ หินทราย หินทรายแป้ง หินแกรนิต ทราย และทรายแป้ง ดินลูกรัง และดินเทอราโรซา</p>		ควอเทอร์นารี QUATERNARY
<p>P หินปูน หินปูนเนื้อโดโลไมต์ หินโดโลไมต์สีเทาถึงสีเทาเข้ม ไม่แสดงชั้น มีหินเชิร์ตเป็นกระเปาะ แทรกสลับด้วยหินทรายและหินดินดาน พบซากดึกดำบรรพ์ฟอสซิลชนิด แบรคิโอพอด ปะการัง และไครนอยด์</p>	กลุ่มหินราชบุรี Ratburi Gp.	เพอร์เมียน PERMIAN
<p>CP หินทราย และหินโคลนเนื้อปนกรวด สีเทาแกมเขียว สีเทา เนื้อละเอียดถึงปานกลาง เนื้อแน่นแข็ง ลักษณะกรวดกึ่งเหลี่ยมถึงกึ่งกลม ความมนน้อยถึงปานกลาง การคัดขนาดไม่ดี กรวดประกอบด้วยแร่ควอตซ์ หินทราย หินปูน และหินแกรนิต</p>	กลุ่มหินแก่งกระจาน Kaeng Krachan Gp.	

พื้นที่ระบบถ้ำธารน้ำลอด แบ่งตามตามระบบทางน้ำมีเนื้อที่โดยรวมประมาณ 68 ตารางกิโลเมตร พื้นที่โดยรอบถ้ำธารน้ำลอดส่วนใหญ่เป็นภูเขาหินปูนที่ถูกน้ำฝน น้ำท่าละลายเนื้อหินออกจนหินเป็นตะปุ่มตะป่ำ และบริเวณรอยแตกที่เกิดจากการละลายแทรกซึมเอาเนื้อหินปูนหายไปทำให้เกิดเป็นถ้ำ และโพรงน้ำใต้ดิน นอกจากนี้ยังมีหินตะกอนชนิดอื่น เช่น หินทราย หินโคลนเนื้อปนกรวดกระจายตัวอยู่โดยรอบด้วย ถ้ำธารน้ำลอด มีลักษณะภูมิประเทศแบบคาสต์ ที่มีลักษณะเป็นภูเขาสูง มีแนวยาว วางตัวในเหนือ-ใต้ ลักษณะคล้ายกำแพง จึงเรียกว่า กำแพงหินปูน (Wall Karst)

มาทำความรู้จักกับ ถ้ำธารน้ำลอดกันเถอะ

ธรณีวิทยาบริเวณถ้ำธารน้ำลอดแบ่งออกเป็น 2 กลุ่มหิน คือ กลุ่มหินแก่งกระจานกับกลุ่มหินราชบุรี และปิดทับด้วยตะกอนยุคควอเทอร์นารี ได้แก่ พวก ตะกอนน้ำพา และตะกอนเศษหินเชิงเขา มีแนวรอยเลื่อน เป็นตัวควบคุมโถงถ้ำ และจากการเข้าสำรวจธรณีวิทยา บริเวณพื้นที่ใกล้กับถ้ำ พบว่าบริเวณพื้นที่ในกลุ่มหิน แก่งกระจานสามารถ แบ่งออกได้เป็น 2 หมวดหิน คือ หมวดหินเขาพระ และหมวดหินเขาเจ้า

ถ้ำธารน้ำลอด เกิดจากการละลายของหินปูนที่มี อายุประมาณ 250 ล้านปีก่อนหรืออยู่ในยุคเพอร์เมียน (Permian)

เป็นถ้ำน้ำที่มีน้ำไหลตลอดทั้งปี แต่สามารถพบ โถงถ้ำขนาดใหญ่หรือที่มีชื่อเรียกว่า “ห้องสวย” อยู่ ภายในถ้ำด้วย ซึ่งเป็นถ้ำที่เคยมีน้ำมาก่อน แล้วระดับ น้ำได้ดินลดลงทำให้กลายเป็นโถงไม่มีน้ำ และในปัจจุบัน บริเวณพื้นถ้ำเริ่มมีการทรุดตัวจากการพัฒนาของโพรง หรือระบบถ้ำของโถงน้ำด้านล่าง

ความยาวโถงถ้ำหลัก
ประมาณ 1,070 เมตร
ความยาวโถงย่อยประมาณ
870 เมตร ความยาวรวม
ประมาณ 1,940 เมตร

ประวัติถ้ำ

เมื่อปีพุทธศักราช 2494 มีการค้นพบกระดูกมนุษย์ยุคโบราณ ลูกปัด ถ้วย ชาม ไห สลัมยโบราณ จึงสันนิษฐานว่าถ้ำธารน้ำลอด อาจเคยใช้เป็นที่พักและเส้นทางในการสัญจรค้าขายในอดีต นอกจากนี้ ยังค้นพบถ้ำอื่นที่อยู่บริเวณใกล้เคียงกับถ้ำธารน้ำลอด ที่มีการค้นพบ หลักฐานของกระดูกมนุษย์โบราณ ลูกปัด หินโบราณ ถ้วย ไห ต้นไม้ และผลไม้กินได้ของสลัมยโบราณอีกเช่นกัน จึงสันนิษฐานว่าถ้ำที่อยู่ใกล้เคียง กับถ้ำธารน้ำลอดแห่งนี้ เคยเป็นที่พักอาศัยของมนุษย์ในยุคโบราณ และใช้ถ้ำธารน้ำลอดเป็นที่สัญจรไปมาระหว่างกัน โดยใช้ลำน้ำที่อยู่ภายใน ถ้ำธารน้ำลอดในการอุปโภคบริโภคและดำรงชีวิต

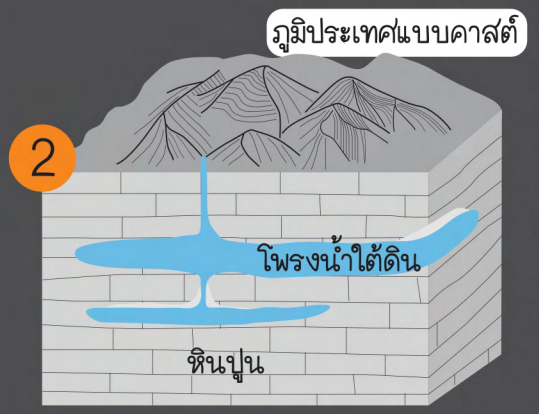
ภายในถ้ำธารน้ำลอดมีน้ำไหลตลอดทั้งปี จึงมีการใช้ประโยชน์ จากน้ำภายในถ้ำหลายด้าน ได้แก่ ด้านการเกษตร การอุปโภคบริโภค ของชาวบ้านบริเวณถ้ำ และละแวกใกล้เคียง และยังใช้เป็นเส้นทาง ในการสัญจรไปมา เส้นทางการค้าขายของชาวบ้าน ตำบลนาสัก ตำบลทุ่งระยะ ตำบลเขาทะลุ และอาจรวมถึงชาวบ้านจากจังหวัดระนอง ในการแลกเปลี่ยนสินค้าและของใช้ต่างๆ นอกจากนี้ยังเป็นเส้นทาง การท่องเที่ยวของถ้ำอีกด้วย

การกำเนิดถ้ำ

เกิดการสะสมของตะกอน แคลเซียมคาร์บอเนตในทะเล และผ่านกระบวนการกลายเป็นหิน เกิดเป็นหินปูน

หินปูนใต้ทะเลมีการยกตัว เป็นแผ่นดิน ถูกกัดกร่อนโดย ฝนที่มีฤทธิ์เป็นกรดอ่อนๆ ผ่าน รอยเลื่อน รอยแตกของหินปูน ทำให้รอยเลื่อน รอยแตกขยาย เกิดเป็นโพรง โดยระบบทางน้ำ ใต้ดินเป็นอีกปัจจัยที่ทำให้เกิด โพรงเช่นเดียวกัน

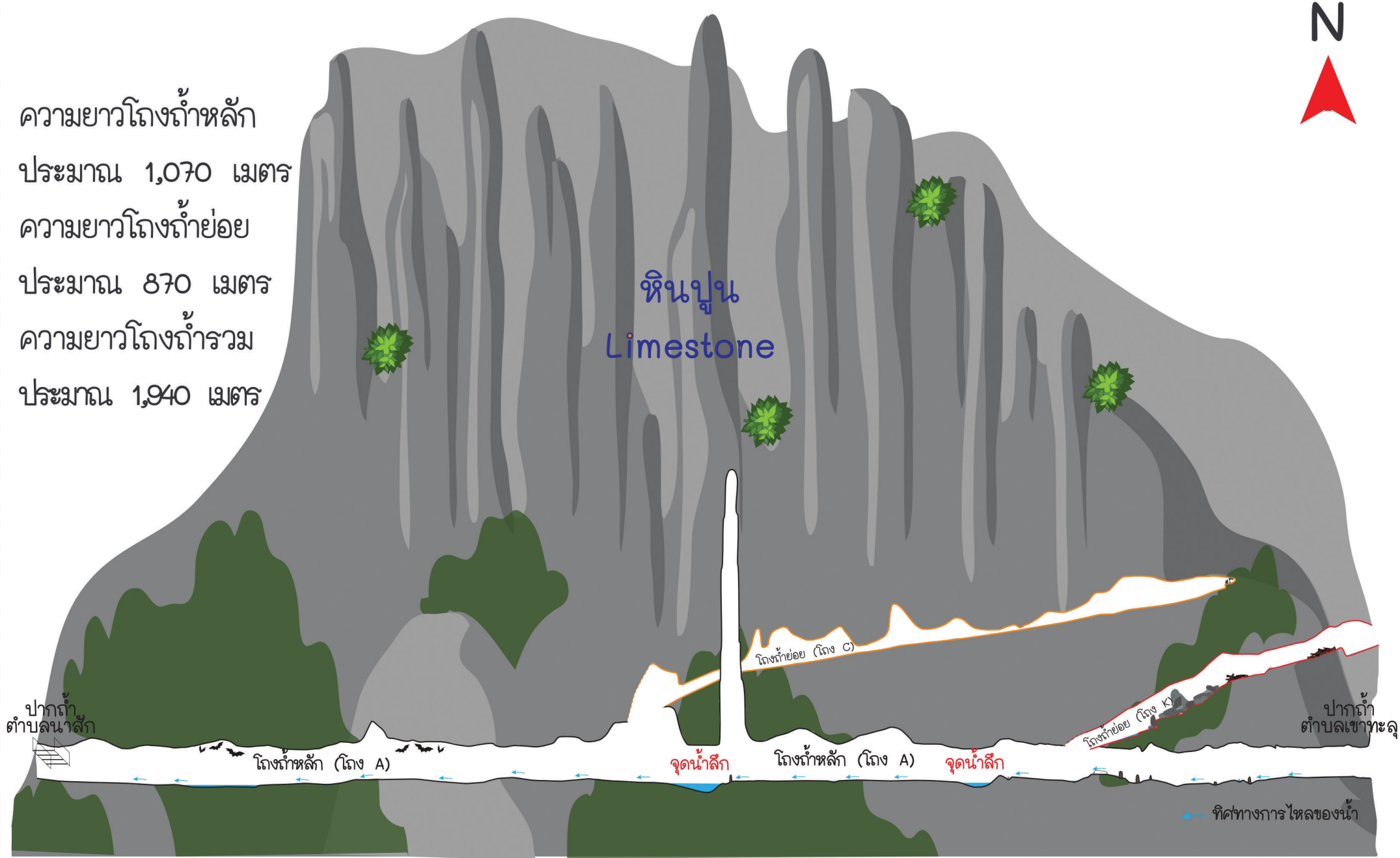
ภายหลังทางน้ำใต้ดินลดลงหรือ แผ่นดินยกตัว ทำให้ถ้ำหรือโพรง ที่เคยอยู่ใต้ระดับทางน้ำใต้ดิน ยกตัวขึ้นกลายเป็นถ้ำบก และเกิด ประติมากรรมถ้ำต่างๆ เช่น หินงอก หินย้อย เป็นต้น โดยบริเวณด้านล่าง โถงถ้ำบก มีการพัฒนาโถงถ้ำขึ้นจาก การละลายของธารน้ำที่ไหลเข้ามา ภายในถ้ำที่เรียกว่า ถ้ำน้ำ

ความยาวโถงถ้ำหลัก
ประมาณ 1,070 เมตร
ความยาวโถงถ้ำย่อย
ประมาณ 870 เมตร
ความยาวโถงถ้ำรวม
ประมาณ 1,940 เมตร

หินปูน
Limestone

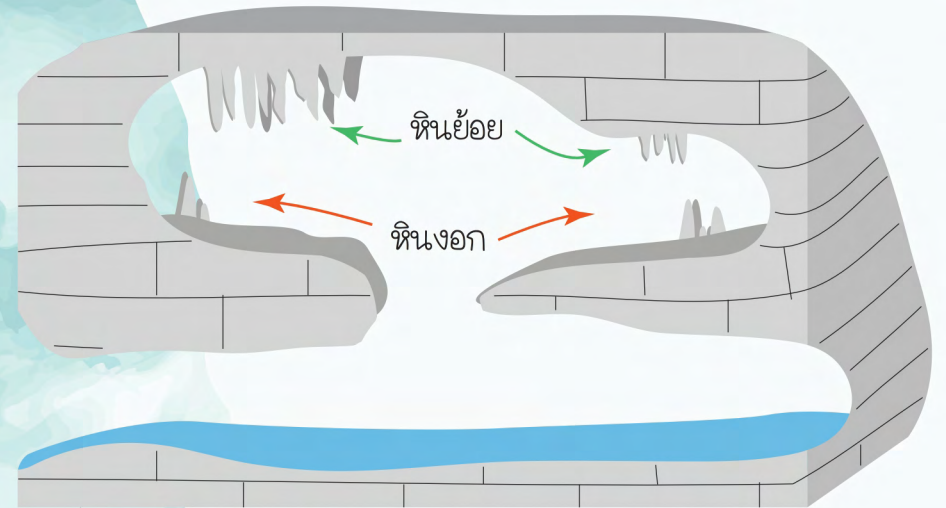
ภาพตัดขวาง ถ้ำธารน้ำลอด อำเภอสรี จังหวัดชุมพร (สำรวจเดือนมีนาคม, 2564)

๒ ประติมากรรมถ้ำ

เกิดจากการกระทำของธรรมชาติ โดยการเกิดที่แตกต่างกัน ทำให้มีลักษณะที่แตกต่างกัน จึงมีชื่อเรียกแตกต่างกัน

หินย้อย (Stalactite) ตะกอนหินปูนที่จับตัวกันเป็นแท่งหรือแผ่น ย้อยลงมาจากเพดานถ้ำ เกิดจากน้ำที่ไหลมาตามรอยแตกบนเพดานถ้ำ

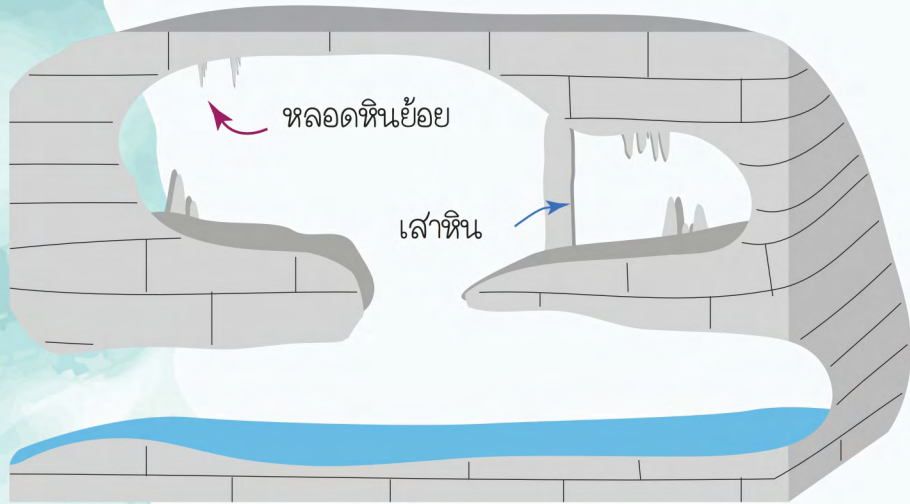

หินงอก (Stalagmite) ตะกอนหินปูนที่จับตัวกันเป็นแท่งสูงขึ้นไปจากพื้นถ้ำ ขึ้นไปหาเพดานถ้ำ เกิดจากหยดน้ำที่ไหลลงมาจากหินย้อย ตกลงสู่พื้นถ้ำ

หลอดหินย้อย (Soda straw)

สารหินปูนที่จับตัวเป็นหลอดหรือท่อ ย้อยลงมาจากเพดานถ้ำ แร่แคลไซต์ ที่เกิดจะมีการเรียงตัวของผลึกเป็นแนวยาว และย้อยลงมาทำให้มีความยาวเพิ่มขึ้น ทำให้ดูคล้ายหลอดดกวาง

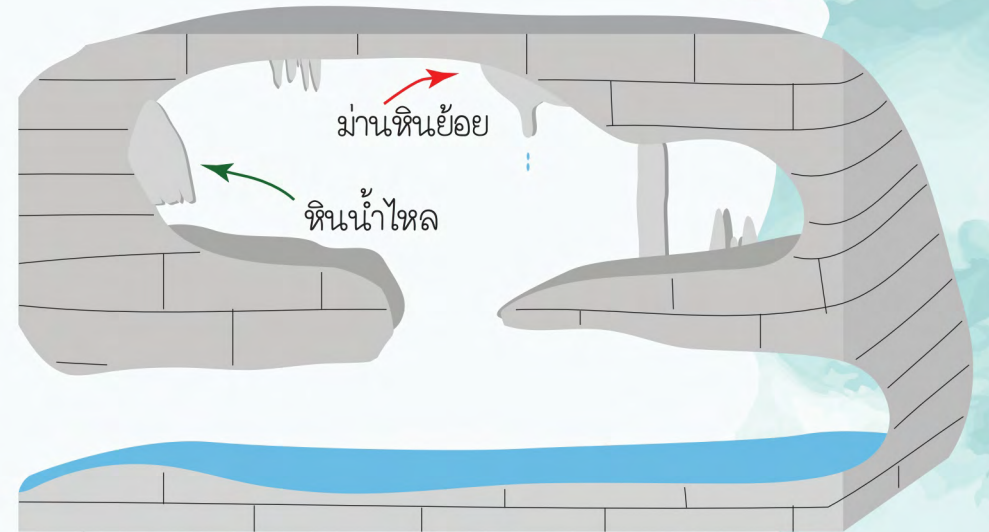

เส้าหิน (Column) เกิดจากหินงอก และหินย้อยที่โตมาชนกัน

ม่านหินย้อย (Curtain)

น้ำที่มี สารคาร์บอเนตสูงไหลตามผนังที่เอียง ทำให้เกิดการตกตะกอนของแร่แคลไซต์ เป็นลักษณะแผ่นบางๆ ย้อยลงมาจาก ผนังถ้ำคล้ายม่าน

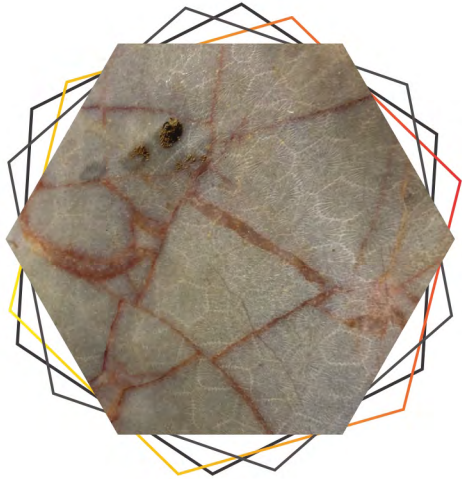

หินน้ำไหล (Flowstone)

ตะกอนที่เกิดจากน้ำที่มีสารคาร์บอเนต ไหลเป็นแผ่นบางๆ บนพื้นผิวของพื้นถ้ำ

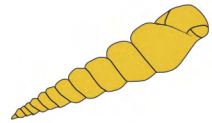

ซากดึกดำบรรพ์ภายในถ้ำ

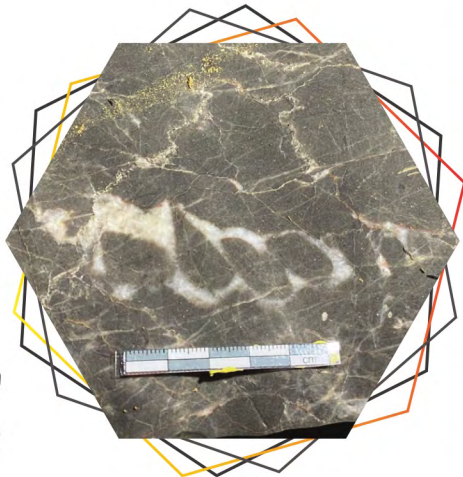
ปะการัง (Coral)

เป็นสัตว์ทะเลที่อยู่ในไฟลัมไนดาเรีย (Cnidaria) มีทั้งเป็นกลุ่ม และเป็นตัวเดี่ยวๆ อาศัยอยู่บริเวณทะเลตื้น น้ำอุ่น มีแสงแดดส่องถึง และน้ำค่อนข้างใส พบได้ทั่วไปในภูเขาหินปูน

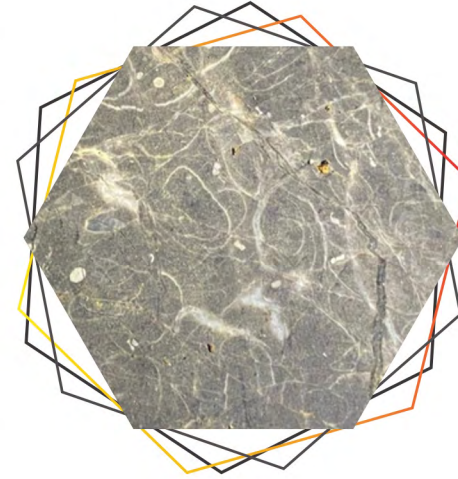

หอยฝาเดียว (Gastropod)

เป็นสัตว์ทะเลที่อยู่ในไฟลัมมอลลัสกา (Mollusca) ได้แก่พวก หอยขม หอยทาก หอยเจดีย์ และอื่นๆ อาศัยอยู่ตามหาดทุกประเภทและในป่าชายเลน มีบ้างที่ปรับตัวอยู่ในสภาพแวดล้อมแบบทะเลสาบ ทางน้ำ ลำธาร และอยู่บนบกแทบทุกระดับความสูง แม้กระทั่งภูเขา ส่วนใหญ่กินพืชเป็นอาหาร แต่บางชนิดกินเนื้อ

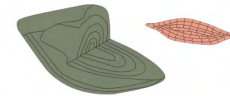
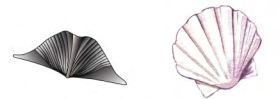

Fossils in cave

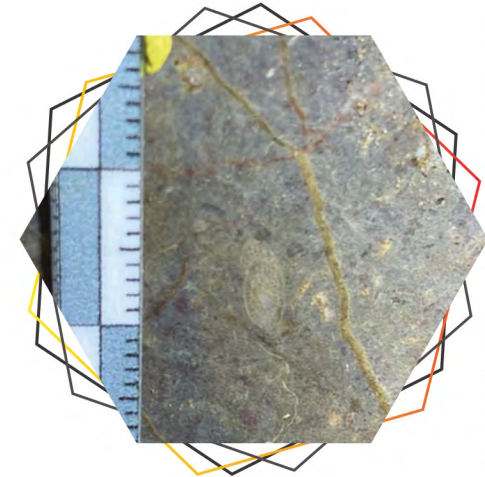
แบรคิโอพอด (Brachiopod)

เป็นสัตว์ทะเลที่อยู่ในไฟลัมแบรคิโอพอด (Brachiopoda) ส่วนใหญ่เป็นพวกเกาะติดที่ตามหินหรือวัตถุที่อยู่บนพื้นทะเลบริเวณน้ำตื้น มีลักษณะคล้ายหอยสองฝา เช่น หอยแครง แต่ต่างกันที่เปลือกทั้ง 2 ฝา มีขนาดไม่เท่ากัน แต่ฝาเดียวกันจะมีสมมาตรด้านซ้ายและด้านขวา

ฟิวซูลินิด (Fusulinid)

เป็นจุลชีพเซลล์เดี่ยวในทะเล จัดอยู่ในไฟลัมฟอรัมมิเนเฟอรา (Foraminifera) อาศัยอยู่ในเขตอบอุ่น และบริเวณน้ำตื้น ลักษณะส่วนใหญ่มีรูปร่างยาวหัวท้ายแหลม รูปร่างและขนาดคล้ายเมล็ดข้าวสาร ทำให้บุคคลทั่วไปคิดว่าเป็นข้าวสารหิน จึงนิยมเรียกว่า คดข้าวสาร

เอ๊ะ! นี้อะไรนี่

ระแหงโคลน
(Mud cracks)

หินกรวดเหลี่ยมรอยเลื่อน
(Fault breccia)

นอกจากประติมากรรมต่างๆ ภายในถ้ำ
ที่สวยงามแล้ว ยังมีสิ่งแปลกตาอื่นๆ ที่บางท่านอาจไม่เคย
พบเห็นมาก่อน นั่นคือ โครงสร้างทางธรณีวิทยา
ที่สรรค์สร้างรูปร่าง รูปทรงแปลกตาให้เราพบเห็น
อีกมากมาย เช่น หินกรวดเหลี่ยมรอยเลื่อน และรอยเลื่อน
นอกจากนี้ยังพบ พื้นถ้ำโบราณ รอยเยาะเส้าหิน ระแหงโคลน
กุ่มลักษณะโกลบหัว ที่ล้วนแล้วแต่มีรูปร่างแปลกตา

พื้นถ้ำโบราณ
(False floor or fossil floor)

กุ่มลักษณะโกลบหัว
(Upside-down pothole)

สิ่งมีชีวิตภายในถ้ำ

“ถ้ำ” ถ้ำเอ่ยถึงคำนี้ ทุกคนอาจนึกถึง
ความมืดมิด ความน่ากลัว อากาศไม่เพียงพอ
แต่รู้หรือไม่ว่า ยังมีสิ่งมีชีวิตบางชนิดที่อาศัยอยู่
ภายในถ้ำได้ โดยการปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อม
ภายในถ้ำได้อย่างสมดุล เช่น ค้างคาว คางคกถ้ำ
จิ้งหรีดถ้ำ แมงมุมถ้ำ

คางคกถ้ำ
(River toad)

จิ้งหรีดถ้ำ
(Cave cricket)

แมงมุมถ้ำ
(Cave spider)

แมงมุมกางเขน
(St. Andrew's cross spider)

แหล่งท่องเที่ยว

น้ำตกแก่งโครม ตั้งอยู่บริเวณหมู่ 9 ตำบลทุ่งระยะ อำเภอเสวี จังหวัดชุมพร เป็นสถานที่พักผ่อนหย่อนใจแหล่งใหม่ อยู่ตรงข้ามกับเขาเทียนเหมินซาน มีลักษณะเป็นแก่งหินที่มีน้ำไหลเป็นชั้นๆ ลงมา

เขาเทียนเหมินซาน สถานที่เที่ยวใหม่ของจังหวัดชุมพร ตั้งอยู่ที่บริเวณสำนักสงฆ์ถ้ำธารน้ำลอด หมู่ 9 ตำบลทุ่งระยะ อำเภอเสวี จังหวัดชุมพร เป็นที่ตั้งของพระพุทธรูปมงคลศรีครีนาคราช ที่เชื่อกันว่ามาราบไหวเพื่อเสริมบารมี ช่วยสะเดาะเคราะห์แคล้วคลาดปลอดภัยแก่ปิจง ถือเป็นแหล่งท่องเที่ยวแหล่งใหม่ของประเทศไทย

คลองหินดำ ตั้งอยู่บริเวณวัดคลองดินดำ ตำบลเขาค่าย อำเภอเสวี จังหวัดชุมพร ได้รับฉายาว่า “แกรนด์แคนยอนเสวี” เนื่องจากเกิดการกัดเซาะจากทางน้ำ ทำให้หินมีลักษณะเป็นผาสวยงาม เป็นอีกหนึ่งสถานที่ที่สวยงามราวมนต์สะกด

ถ้าเป็นทรัพยากรธรรมชาติที่สำคัญ มีความเปราะบางของระบบนิเวศ รวมทั้งสิ่งมีชีวิตที่สำคัญของโลกอาศัยอยู่ ขณะนี้ถ้ากำลังได้รับการคุกคามทั้งโดยภัยธรรมชาติและการกระทำของมนุษย์ จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการปกป้องดูแลรักษาในขั้นพื้นฐานก่อนที่จะมีการถูกทำลายมากยิ่งขึ้น

ในการนี้เพื่อให้ทรัพยากรประเภทถ้ำได้รับการอนุรักษ์อย่างยั่งยืน และนำไปสู่การเสริมสร้างเศรษฐกิจชุมชน อาศัยอำนาจหน้าที่ตามคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ 97/2562 เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการนโยบายบริหารจัดการถ้ำแห่งชาติ ประกอบกับมติการประชุมคณะกรรมการนโยบายบริหารจัดการถ้ำแห่งชาติ ครั้งที่ 1/2563 เมื่อวันที่ 24 มกราคม 2563 คณะกรรมการฯ จึงประกาศข้อปฏิบัติในการคุ้มครองถ้ำ 16 ข้อ เมื่อวันที่ 18 มิถุนายน 2563

ประกาศข้อปฏิบัติในการคุ้มครองถ้ำ
โดย คณะกรรมการนโยบายบริหารจัดการถ้ำแห่งชาติ

16 ข้อปฏิบัติ รู้ไว้...ก่อนเข้าถ้ำ

1. ห้ามสัมผัสหรือแตะต้องประติมากรรมถ้ำ เช่น หินงอก หินย้อย เสาหิน รวมถึงหยดน้ำที่หยดจากหินย้อย
2. ห้ามดี เศาะทำลายหินในถ้ำ
3. ห้ามสูบบุหรี่ ก่อกองไฟ จุดธูปเทียน หรือกิจกรรมใด ๆ ที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อสภาพอากาศภายในถ้ำ
4. ห้ามนำอาหารเข้าไปรับประทานในถ้ำ รวมถึงทิ้งเศษขยะมูลฝอยใด ๆ
5. ห้ามส่งเสียงดังหรือกระทำการใด ๆ ที่เป็นการรบกวนหรือก่อความรำคาญให้แก่สัตว์ รวมถึงห้ามยิงปืน จุดประทัด และวัตถุระเบิด
6. ห้ามนำสัตว์เลี้ยงหรือสัตว์พาหนะเข้าไปในถ้ำ
7. ห้ามขีดเขียน ขูดลบ ขีดฆ่า ทาหรือพ่นสี หรือปิดประกาศ
8. ห้ามถ่ายอุจจาระ ปัสสาวะในถ้ำ
9. ห้ามเก็บหรือนำสิ่งใด ๆ ออกจากถ้ำ อาทิ หิน เปลือกแร่ ซากดึกดำบรรพ์ โบราณวัตถุ หรือสิ่งมีชีวิตภายในถ้ำ
10. ห้ามกระทำการใด ๆ อันจะเป็นการเปลี่ยนแปลงทางน้ำหรือสร้างสิ่งกีดขวางทางน้ำที่จะทำให้ น้ำท่วมฉับ หรือเหือดแห้ง เว้นแต่ได้รับการอนุญาตจากหน่วยงานเจ้าของพื้นที่
11. ห้ามตั้งแคมป์ พักแรมภายในถ้ำ
12. ห้ามเดินออกนอกเส้นทางที่กำหนด
13. ไม่แตะต้องและ/หรือทำลายระบบไฟฟ้าในถ้ำ
14. ไม่รบกวนแหล่งโบราณคดี หรือซากดึกดำบรรพ์ที่พบในถ้ำ
15. ไม่ก่อสร้างสิ่งอำนวยความสะดวก เช่น สะพาน ทางเดิน บันได เว้นแต่การก่อสร้างเพื่ออำนวยความสะดวก/ความปลอดภัยกับสภาพธรรมชาติในถ้ำ
16. ให้มีผู้นำเที่ยวถ้ำท้องถิ่นที่ผ่านการฝึกอบรม ตามมาตรฐาน Local Cave Guide และปฏิบัติตามคำแนะนำอย่างเคร่งครัด

“ทุกคนสามารถท่องเที่ยวถ้ำเชิงอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติได้ เพียงแค่ช่วยกันดูแลรักษาให้ถูกวิธี ถ้าก็จะสวยงามและยั่งยืนตลอดไป”

ติดต่อเจ้าหน้าที่
ทางออก

ข้อควรระวังภายในถ้ำ

น้ำท่วมหลาก โดยปกติแล้วถ้ำธารน้ำลอดจะมีน้ำไหลตลอดทั้งปี ช่วงที่น้ำลดลงต่ำสุดจะอยู่ในช่วงเดือนมีนาคม-เมษายน เมื่อเข้าสู่ฤดูฝนหรือช่วงน้ำหลาก น้ำจะไหลเข้าท่วมพื้นที่ด้วยความเร็วสูง และรุนแรง

น้ำวนและร่องน้ำลึก เนื่องจากถ้ำนี้เป็นถ้ำหินปูนที่เป็นถ้ำน้ำ จึงค่อนข้างอันตราย เพราะภายในถ้ำหินปูนประกอบด้วยโพรง และรอยแตกจำนวนมาก เมื่อจมอยู่ใต้น้ำทำให้ไม่สามารถคาดเดาระดับความลึกได้

การหลุดตัวของพื้นถ้ำ โดยจุดที่พบว่ามี การหลุดตัวชัดเจนคือ บริเวณโถงห้องสวย โดยจะสังเกตเห็นพื้นถ้ำต่างระดับกัน ชัดเจนในบริเวณเนินดินทางขึ้น เมื่อเดินลึกเข้าไปสู่ภายในโถงถ้ำ จะพบหลุมที่มีการยุบลงไปประมาณ 0.7 เมตร และรอยแยกในบริเวณใกล้เคียงกัน

หินร่วง-หินถล่ม เนื่องจากถ้ำนี้มีโครงสร้างแนวรอยเลื่อน และรอยแตกเป็นตัวควบคุมการเกิดโถงถ้ำ จึงมีโอกาสพบหินร่วงและหินถล่มได้ทั่วไป หลายบริเวณพบหินร่วงค้างอยู่ด้านบน

เอกสารอ้างอิง

- กรมทรัพยากรธรณี, 2561, คู่มือผู้เล่าเรื่องธรณี ถ้ำภูผาเพชร ฉบับธรรมชาติของถ้ำ, 36 หน้า
- กรมทรัพยากรธรณี, 2562, คู่มือผู้เล่าเรื่องถ้ำอุไรทอง ฉบับแหล่งเรียนรู้จากธรรมชาติ, 21 หน้า
- วัฒนา ตันเสถียร, 2557, ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับซากดึกดำบรรพ์: สำนักธรณีวิทยา กรมทรัพยากรธรณี, 128 หน้า
- สุภาวดี วิมุกตนะนนท์, 2550, แผนที่ธรณีวิทยามาตราส่วน 1:250,000 แผนที่ธรณีวิทยาจังหวัดชุมพร (Geological map, 1:250,000, Changwat Chumphon Sheet): กรมทรัพยากรธรณี.

กรมทรัพยากรธรณี

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

75/10 ถนนพระรามที่ 6 เขตราชเทวี กรุงเทพฯ 10400

www.dmr.go.th